C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-289/24 *Prima instanţă:* Judecătoria Soroca sediul Central
Judecător Lina Popescu

D E C I Z I E
în numele Legii

31 mai 2024
mun.Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,

În componenţa :
Preşedintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Oleg Moraru, Viorel Pușcaș

a judecat în *şedinţă de judecată* ***în lipsa părților procesului,*** în ***ordine de recurs***, *recursul* ***directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție,*** **Viorel Țîmbaliuc**, declarat împotriva ***încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024***, în privința ***condamnatului*** **Efros Nicolae**, *născut la *****, dom.*****, deținut în Penitenciarul nr.6 Soroca;*

Termenul examinării cauzei fiind:
1.În prima instanță: 19.01.2024-15.03.2024.
2.În instanța de recurs: 09.04.2024 -31.05.2024.

După expunerea esenței cauzei penale de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței de recurs, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

Prin ***încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024***, s-a admis plângerea condamnatului Efros Nicolae *****împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a contestat faptul că, Efros Nicolae *****a fost deţinut în Penitenciarul nr.13 Chișinău în perioada 13.05.2020-06.07.2020 în total 54 zile calitate de prevenit, în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constat faptul că, Efros Nicolae *****a fost deţinut în Penitenciarul nr.11 Bălți în perioada 06.07.2020-09.03.2021 în total 246 (două sute patruzeci și șase)

zile în calitate de prevenit și în perioadele 09.03.2021-18.07.2022 și 05.12.2022-07.11.2023 în total 496 (două sute șase) zile în calitate de condamnat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constat faptul că, Efros Nicolae *****a fost deţinut în perioada 18.07.2022-05.12.2022 și 07.11.2023-11.03.2024 în total 265 (două sute șaizeci și cinci) zile în Penitenciarul nr.6 Soroca, în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Efros Nicolae Valeriu, pentru perioada deținerii în Penitenciarul nr.13 Chișinău cu 108 (una sută opt) zile, pentru perioada de 54 (cincizeci și patru) zile, în care s-a deţinut în calitatea de prevenit, cu calcularea a 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv, pentru perioada deținerii în Penitenciarul nr.11 Bălți, s-a redus pedeapsa, în condiţiile art.473^4 alin.(6) CPP, cu 492 (patru sute nouăzeci și doi) zile, pentru perioada de 246 (două sute patruzeci și șase) zile, în care s-a deţinut în calitatea de prevenit, cu calcularea a 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv, şi, în condiţiile art.473^4 alin.(4) CPP, cu 100 (una sută) zile, pentru perioada de 496 (două sute șase) zile rotunjite la 500 zile în favoarea condamantului, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr.11 Bălți, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie, și cu 26 (douăzeci și șase) zile, pentru perioada de 260 (două sute șaizeci) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitencirul nr.6 Soroca, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenţie, iar în total cu 726 (șapte sute douăzeci și șase) zile.

În privința perioadei rămase de 5 (cinci) zile, calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) din Codul de procedură penală, care nu pot fi reduse, instanţa de judecată a considerat necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 12 (doisprezece) ani închisoare, stabilit lui Efros Nicolae Valeriu, prin sentința Judecătoriei Edineț (sediul Ocnița) din 09.03.2021, s-a redus cu 726 (șapte sute douăzeci și șase) zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr.6 Soroca, potrivit art.473^4 alin.(3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, ***directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție,*** **Viorel Țîmbaliuc** a atacat-o cu recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024.

În motivarea recursului ***recurentul*** invocă, că consideră hotărârea în cauză pasibilă casării.

Menționează, că instanța de fond greşit a ajuns la concluzia că în privinţa condamnatului Efros Nicolae sunt aplicabile prevederile legislaţiei procesul penale valabile până la modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare la 22.08.2023, soluţie ce a condus la reducerea termenului de pedeapsă reieşind din calcul 2 zile de închisoare pentru 1 zi de arest preventiv.

Recurentul a făcut referire la art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală, indicând că la examinarea plângerii, instanța de fond a apreciat superficial probele prezentate de reprezentantul instituției privind condițiile de detenție în care acesta sa deținut.

Prin raportul prezentat și anexele lui, au fost descrise cu lux de amănunte condițiile care i-au fost asigurate lui Efros Nicolae pe parcursul deținerii în instituția respectivă, care nu pot fi apreciate inumane sau degradante.

Spațiul de 4 m^2 a fost respectat. Au fost asigurate condiții sub aspectul amenajării și dotării celulelor, asigurată iluminarea și ventilarea, asigurate obiecte de igienă și menaj. S-a acordat posibilitatea de aflare în afara celulei de la deșteptare până la stingere. S-a asigurat asistența medicală.

Prin probele prezentate, s-a demonstrat netemeinicia pretențiilor lui.

La aprecierea condițiilor, instanța de judecată s-a ghidat exclusiv de alegațiile declarative ale condamnatului și constatările generale din rapoartele instituțiilor naționale și internaționale în domeniul respectării drepturilor omului.

Atrage atenția, că pe parcursul deținerii în penitenciar, Efros Nicolae nu a înaintat nici o plângere referitor la condițiile de detenție. Și nici în instanțele naționale sau internaționale nu sa adresat cu plângeri pentru constatarea condițiilor în care sa deținut.

În penitenciare, condamnatul Efros Nicolae a fost deținut în loc, unde i-a fost asigurat loc de dormit și obiecte de prima necesitate. Încăperea este iluminată artificial și natural prin geamuri cu vedere la zona locativă. A fost asigurat accesul liber la apa potabilă și blocul sanitar. Rația alimentară a fost diversificată. Condamnatul a beneficiat de posibilitatea de a se deplasa liber pe teritoriul penitenciarului conform programului zilei. S-a permis accesul la terenul de minifotbal, sala de tenis de masa, sala de forță și biserică. Lunar, condamnatul a fost asigurat cu obiecte de toaletă și menaj, accesorii de pat.

În penitenciare funcționează o baie comună cu cabine de duș, cu apă caldă, fiind posibilitatea de a face duș cel puțin o data pe săptămână. Activează o spălătorie, înzestrată cu mașini automate pentru spălarea hainelor. Permanent se efectuează dezinfecția și deratizarea încăperilor. A fost asigurată asistența medicală necesară.

Din probele prezentate rezultă, că lui Efros Nicolae i-au fost asigurate condiții satisfăcătoare, care nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art.3 CEDO.

Condamnatului Efros Nicolae i-au fost asigurate condiții corespunzătoare conform standardelor reglementate de legislația execuțional-penală.

În temeiul acestor argumente, consideră plângerea lui Efros Nicolae neîntemeiată în partea reducerii pedepsei cu 726 zile pentru perioada aflării în detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca, Penitenciarul. nr.13 Chișinău și Penitenciarul nr.11 Bălți.

Procedura de înștiințare în instanța de recurs, prevăzută la art.447 Cod de procedură penală, referitor la fixarea termenului de examinare, examinarea fără prezența părților la proces și dreptul de a depune referință, a fost executată.

Referințe de la părțile procesului penal n-au parvenit.

Verificând temeinicia argumentelor invocate de recurent în raport cu materialele puse la dispoziţia instanţei de recurs, Colegiul penal ajunge la concluzia, că recursul declarat urmează a fi admis ca fondat.

Potrivit ***art.449 alin.(1) pct.2) lit.d) Cod de procedură penală***, *(1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: d) dispune rejudecarea cauzei de către instanţa de fond în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanţa de recurs.*

Recursul ***directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție,*** **Viorel Țîmbaliuc** a fost înaintat în termen și este fondat.

Colegiul penal reține, că instanța de fond a admis erori judiciare, care nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

Legea procesual penală nu are caracter retroactiv, dar se aplică așa cum este în vigoare la momentul examinării plângerii.

Potrivit **art.385 alin.(5) Cod de procedură penală**, *(5) În cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Prevederile art.473^{2} alin.(2)–(2^{5}) şi (5), art.473^{3} alin.(3) şi art.473^{4} alin.(1)–(5^{1}) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condiţiilor de detenţie.*

Conform **art.473^{4} alin.(4) Cod de procedură penală**, *(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^{2} alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru*

apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Deci, instanța de fond urma să aplice aceste prevederi, cum erau în vigoare la 15.03.2024.

Mai mult, instanța instanţa de recurs este în imposibilitate legală de a susţine soluţia primei instanţei referitor la aplicarea în speţă efectele juridice a prevederilor art.385 alin.(5) Cod de procedură penală, (în redacţia Legii nr.163 din 20.07.2017, în vigoare 20.12.2017), pentru perioada 06.07.2020-09.03.2021 în arest preventiv în cadrul P-11 Bălţi, în condiţiile în care norma în cauză a fost abrogată expres, iar în redacţia nouă a Legii nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023 are un nou conţinut, adică**: *În cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se calculează în felul următor: de la una la două zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.***

Prevederile art.473^2 alin.(2)-(25) şi (5), art.473^3 alin.(3) şi art.473^4 alin.(1)-(5^1) se aplică în mod corespunzător la examinarea plângerii prevenitului sau a apărătorului acestuia împotriva condiţiilor de detenţie.

În contextul dat, Colegiul penal statuează că, prin modificările date legiuitorul pe de o parte deja nu mai face diferenţa între deţinerea în condiţii de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului pentru perioada deţinerii cu statut de prevenit şi pentru perioada deţinerii cu statut de condamnat, iar pe de altă parte a fost modificată formula de calcul, şi anume: de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ, spre deosebire de Legea veche, care făcea o diferenţiere între deţinerea persoanei cu statut de prevenit de cea a deţinerii cu statut de condamnat, şi pentru prevenit calculul se efectua după formula două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

La caz, instanţa de recurs ţine a sublinia că, plîngerea condamnatului Efros Nicolae în temeiul constatării lezării art.3 CEDO întradevăr a fost depusă la data 19.01.2024 și judecarea cauzei a avut loc după modificările operate prin Legea nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023, astfel în asemenea circumstanţe se impune trecerea în revistă a incidenţei prevederilor art.3 alin. 1) Cod de procedură penală, care prevede că, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul judecării cauzei în instanţa judecătorească, fapt pentru ce prezenta cauză urmează a fi soluţionată în limitele legii în vigoare a desfăşurării procesului în cadrul instanţei de judecată, urmând ca instanţa de fond la o nouă rejudecare a cauzei să dea deplină eficienţă juridică prevederile Legii nr.245 din 31.07.2023, în vigoare 22.08.2023, şi în dependenţă de acesta să pronunţă o soluţie

legală şi întemeiată, inclusiv şi cu celelalte termene a condiţiilor de detenţie din cadrul aflării sale în penitenciarele nr.11 Bălţi, nr.13 Chișinău şi nr.6 Soroca.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate, ceea ce duce la casarea încheierii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare, în aceeași instanță de judecată, în alt complet de judecată, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Colegiul penal reține, că ținînd seama de dispozițiile art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) Cod de procedură penală, nu poate în instanța de recurs agrava situația condamnatului, indiferent de cine a declarat recursul.

Reieșind din această normă, la moment Colegiul penal nu poate dispune calcularea reducerii pedepsei în detrimentul condamnatului.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să se conducă de prevederile art.451 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii, asupra aspectelor evidențiate în prezenta decizie, să-și argumenteze clar concluziile sale, ținând cont de motivele casării încheierii atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

În baza celor expuse, în temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.d) şi art.417-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul ***directorului Penitenciarului nr.6 Soroca, comisar de justiție,*** **Viorel Țîmbaliuc**, declarat împotriva ***<u>încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 15.03.2024</u>***, în privința ***condamnatului*** **Efros Nicolae**, se admite ca fiind fondat, cu casarea încheierii și remiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele de şedinţe, judecător Ghenadie Liulca

Judecători Oleg Moraru

Viorel Pușcaș